

علوم اقتصادیه و اجتماعیہ

مجموعہ علمی

مرآۃ برنجی کوئی نثر اولیٰ

مؤسسی

احمد شعیب، رضا توفیق، محمد جاوید

مشرحات

لائحه: محمود اسعد۔ — حیات اجتماعیہ: بدیع نوری۔ —
 بودجہ حقنک تاریخی: دارالفتون معلم لکھنؤ دھدی۔ — بورسہ
 معاملاتی: محمد جاوید۔ — حکومت و حریت: حثندہ سینسرک
 فلسفہ سی: رضا توفیق۔ — فرانسیہ اختلال کبیری: احمد
 شعیب۔ — استغراض مقالہ نامہ لری۔

مدیر و صاحب امتیازی:

محمد جاوید

نسخہ سی: ۱۰ غروش

استانبول

امور ادارہ و تحریر: ملین مطبعہ سی۔

۱۳۲۵

فرانسه افتدال کیری

۵

فرانسه اداره قدیمه سنک بنیه سنده جدا محتاج تداوی ایکی مهم خسته لق واردی . بونک بری اصحاب امتیازک برمدتدنبیری مملکتلرینه قارشی استحصال ایتدکلی منافع مقابل هیچ بروجه ایله ایفای خدمت ایتمه ملریدی . حال بوکه بو آدملرک قیمتی مملکته ایده جکلری خدمتله مستنددی . بونلری یا بمدقلمدن شیمدین صوکره امتیازات ، ملتک اکثریت عظیمه سنه مجانا یوکلهدیش برابر عظیمدی . بناء علیه اول امرده بو آغیر یوکی ملتک اوزرندن قالدیرمق لازمدی . دیگر خسته لغه کلنجه شکل حکومت بر اداره مستبده اولدیقندن واردات عمومیه یی واردات ذاتیه سی کی کیف وارزوسنه کوره صرف آیله سندن متولددی . بوکا قارشیده سؤ استعمالاته مانع اولمق ایچین جدی ومنتظم بر اصول مراقبه وضع ایتک لازمدی . تکالیف عمومیه دولت مواجهه سنده مساوات قاعده سی قبول ایده رک مکلفینک کیسه لرینی وکلاسنک آلرینه تودیع ایتمه لیدی . ایشته ۱۷۸۹ده پاپیلما سی ضروری عملیه مضاعفه بوندن عبارتدی و بو اصلاحاتک اجرانی زادکان وقرالده ایستوردی . آرتق هیچ کیمسه ویرکی خصوصنده استثنائیت ومعافیتی مدافعه ایتوردی . طرق ومعابر حقنده و قتیله موضوع آنقاریه اصولیه رسوم داخلیه نک الغاسنه ، بعض ویرکیلرک تعدیلنه ، دعاوی حقوقیه و جزائییه نک اصلاحه هرکس طرفداردی . اوزمانه کوره بو قدر اصلاحات بوتون احتیاجات حقیقیه یی استیفا یایله جکندن کافیدی . چونکه بر طرفدن ویرکی مسأله سنده امتیازاتک

فسخی کویلینک و عمومیتله کوچوک مکلفینک یوکنی نصف و یاثلث درجه سنده خفیفلشدیریوردی . و بوکا حقوق زعامیه و رهبانیه نك اشتراى تدریجیسی ده علاوه ایدیلوردی . اساساً کویلی طور اغانك بشده بر قسمنه اولدن مالئکدی . ایشته بو تدابیر مسروده سایه سنده ملت بی شبهه یکر می سنه ظرفنده - اختلالك آلام و فجایی اولقسنزین - دها زیاده بر استقلال و نیکهستی به نائل اوله جقدی . دیگر جهتندن ده بودجه نك تصدیق سنویسی ایله واردات و مصارفات تعیین ایدیه جکندن بو اصول ایله بر حکومت مشروطه نك تملى آتیلمش اولوبوردی : چونكه کیسه کیمك آئنده ایسه افندی اودر . یکیدن بر مأموریت احداثی و یا خدمات عمومی موجوده نك محافظه سی مجلسك موافقتنه وابسته ایدی .

مجلس بونوع اصلاحات مفیده یی حکمدارله متفقاً موقع تطبیقه قوبایلیردی ، اووقت فرانسه نك تحمل ایده بیله جکی شیلرده آنحق بو قدردی . زیرا بر جمعیت بشریه عینی بوجود ذیحیات کبی اولوب اوزرینه پك بویوك عملیه لر یاپیلیرسه اختلاجاته اوغزار .

پك کوچوک بر مقیاسده ظن اولونان بو عملیات اساساً ضایت واسع و مشوش برشیدی . بویله موشکافانه یاپیلان تحقیقات ، حسابات و تجارب ایله مساعدات متقابله سایه سنده وجوده کله بیلیردی . مثلاً انکلتیره عشر واقامتگاه ویرکولرینك تعدیلی ایچین تام بر ربع عصر چالیشمشدی . و مجالس بونوع مصالحی تدقیق ایتکله ایشه باشلیه رق تربیه سیاسیه لرینی ده پیدرپی اکمال ایتش اولورلردی . ایشارله دوغریدن دوغری به حال تماسده بولونه رق تفصیل و تقرعات اموره کسب وقوف ایلیه رك نظریات ایله تطبیقات آراسنده کی مسافه یی اوکره نیرلردی . و مؤسسات جدیده نك بحق ایضای وظیفه ایده بیلیمه سی اعتیادات جدیدیه وابسته اولدیغنی ده آکلارلردی . قانوناه ، قرارله یکی بر طرز اعتیاد یاقمغه تشبث ایتك «أسکی برأ و انشاسی» ایسته مك قیلندندر ! لکن نه چاره که شورای امت قرالک تکالیفنی رد آیه دیک کی

اصلاحات محدوده، تبدلات تدریجیه بی‌ده قبول ایتیوردی. جمعیتی اساندن ییقبوب یایمق فکرنده ایدی. چونکه حقوق انسان ومقاوله معشریه شرائطی کشف ایدن عقل نظری بویه اراده ایدیوردی! مقاوله معشریه آئی برشی اولایلیر؛ لکن اومقاوله کیملر ایچین تنظیم ایدلمش ایسه اونلرک اوزرینه تطبیق ایتیلیدی. بو آدملر هیچ برعصره وهیچ برملکته منسوب اولمایان اشخاص مجرد ایدی. نظریه جیلرک دماغنده دوغمش کیسه لریدی. فی الحقیقه ده مقاوله معشریه طرفدارانی بر انسانی دیگر بر انساندن، برفرانسزی مثلاً بر انکلیزدن تفریق ایدن طبایع اساسیه یی اورتادن قالدیرمشلردی. بوتون انسانلری خویلی سعادت پیشنده قوشان وتعلل ملکه سینه صاحب اولان بر مخلوق فرض ایده رک هپسینی یکدیگرینه مشابه، مستقل، مساوی، عنقه سز، اعتیاد سز عد ایدیورلردی. کویا بو آدملر ایلاک دفعه اوله رق بر یرده طویلا نوب مذاکره ایدیورلرملش کی دوشونورلردی. یاییلان مقاوله نک بریسنه موافق کلیرسه دیگرینه کلیه جگنی هیچ نظر دفته آلمادیلر. البته ترتیب ایتدکبری قانون اساسی ۱۷۸۹ سنه سنده یاشایان فرانسزلر ایچین مرتبیدی. حال بو که اونلرک کندیلرینه خاص برمزاجی، استعدادی، تمایلاتی، دینی وتاریخی بوتون بر بنیه دماغیه وتاریخیه سی، عرق ابتدائی طرفندن هدیه ایدیلن بر بنیه موروثه وعمیقه سی واردی. بالاخره بوتون بوشیلر اوستنده هر حادثه مهمه، هر دور سیاسی وادبی بر طاقم التوات وجوده کتیرمیشدی. صانکه عصر دیده بر آخاچ کی که مرور زمان ایله قالدیلان شان کوده سنک طبقاتنده کچیردیکي نهایت سز مواسمک برر نشانه لری مرئیدر. دیگر طرفدن بومشوش زمین اوستنده نه قدر عدم مساوات وتنوع! مثلاً سن، تربیه، اعتقاد، صنف، ثروت هپ باشقه باشقه در. وبوتون بوشیلره بر احمیت فوق العاده ویرمکه مجبورز. زیرا بونلر منفعتلری، احتراصلری، مراقلری یایمغه معاونت ایدر. بر کره اوزمان فرانسه ده ۴۶ میلیون نفوسدن ۲۵ میلیونی

اوقومق بيلموردی . يالکز هرصنفک موقع اجتماعيسنى ، افکارينى ،
 حسياتى ، سويه عرفاتى آکلاتمق ايچين بر جلد يازماليدر . ديگر مهم
 بر نقطه ده يکديکرينه هيچ بر وجه ايله بکزمه مين بو آدمير صاحب
 استقلال اولمقدن پک اوزاقديلر ؛ واپاک دفعه عقد مقاوله ايتيورلردی .
 اولر سکر يوز سنه دنبرى برامت تشکيل ايدهرک اشتراك منافع سايه سنده
 ياشايه بيلمشر وچاليشهرق صاحب ثروت اولمشردی . هربرى فرانسه
 هيات اجتماعيه سنده وجود بشرده کى حيرات کيدى . شهبه سز وجود ،
 حيراتک هيات مجموعه سيدر ؛ لکن جررده وجودک صحتى سايه سنده ياشايهرق
 نشوونما بولور . ديمک جرره نك وظيفه ابتداءيه سى ، احتياج اصليسى وجود
 بشر دينلن کل معظمک بقاسنه چالشمقدر . بر دفعه هر شخص دولته قارشى
 مديون اولهرق دوزار . وسى ترقى ايتدکجه بورجى ده ترايد ايدر . زيرا
 دولتک معاوتى ، قواى عموميه نك حمايه سى سايه سنده درکه اجدادى ، ابوئى
 کنديسنه حياتى ، اموالى ، تربيه يى ويره بيلمشردر . ملکاتى ، افکارى ،
 حسياتى ، حاصلى بوتون موجوديت ماديه ومعنويه سى جمعيت طرفندن
 بخش ايدلمشر . بوتقطه دن فرد جمعيتک مديونيدر . ديگر نقطه دن ده فکر
 وطن قلمرينک اک درين گوشه لر نده در . حقيقى فرانسز لرايشته بو حالده در .
 شوکوچوک ملاحظه اولنرک اقوام بدويه دن نه درجه فرقى اولديغنى
 کوسته رير .

فيلسوفان زمان ايسه حقيقى فرانسز لرك يرينه بدويلرى اقامه ايديورلر .
 هم بو آدميرک آراسنده کى اشتراك ومقاوله يکيدن ياپيله جق برشى دکلدی ؛
 چونکه اوتام سکر عصر دنبرى دوام ايديوردى . بومقاوله قديمه نك
 رکنى ده بوماده دن عبارتدى : « دولتک حق بقاسنى تأمين ايتمک . » بناءً -
 عليه قواى عموميه الزمدر : وبوکا هرکسک اطاعتى فرائض وطنپرورانه -
 دندر . شايد بوقوتلر متعدد ايسه اودرجه متوازن و آهنگدار بر صورتده
 مرتب اولمالى که يکديکرينه چار بماملی ؛ مصالح عموميه دولت نااهلانه دکل

اربابنه تفویض ایدله لی، مقصد قانون اقلیت ویا اکثریتک منفعتی ایچین دکل، بوتون جمعیت ایچین اولمالی. بوقواعد اساسیه دن دولایی درکه هیچ بر فردو یا مجلس دولتک حق بقاسنی محل بر فعل وحرکتده بولونمق صلاحیتی حائر دکلدرد. زیرا فرانسه بوتون ملتک مال مشترکیدر. اوهرکسک کیفنه کوره اداره اولونامیه جنی کبی صنوف مختلفه جمعیتدن برینک منفعتنه ویا بر نظریه نك تطبیقنه ده تابع طوتولاماز. حتی بوصف برا کثرت عظیمه یی حائر اولسه بیله. چونکه فرانسه ماضینک، حالک ومستقبلک مال مشترکیدر. هر نسل موقت بر اداره مأموری اولوب آلدینی میراث قیمتداری اخلافه ترک ایتمهک مجبوردر. فرانسه نك آن تشککندن اعتباراً اونک سعادت وسلامته خدمت ایدن اولادلرینک یکانه ارزوسی وطنک بقاسی واخلالدن محافظه. سیدر. بوارزوی مشروعک خلافتده حرکت ایله مک امانته خیانت ایتمک دیمکدر. وبواهایی اجرا ایدنلر بوتون اسلاف واخلافه قارشی بویوک برحقسزلق ارتکاب ایتمش اولورلر. بوجهته رجال سیاسیه یالکز حال حاضری دکل استقبالی ده کوره بیله جک بر نفوذ نظره مالک اولمالیدر. شکل حکومت هر نه اولورسه اولسون قانون اساسی دینلن شی برماکنه در. اکر بوماکنه دولتک حق بقاسنی تأمین ایدیورسه آئی، ایده میورسه فنا برماکنه در. بومقصد نائل اولمق ایچین قانون اساسی ده هرماکنه کبی یورویه جکی زمینه، دولتک بنیه سنی تشکیل ایدن مواد اصلیه یه ایجابات واحتیاجاته کوره تنوع ایتمه لیدر. دولتک انحلاله بادی اوله جق اُک عالمانه مرتب برماکنه غیر مشروعدر؛ دولتی محافظه ایدن اُک قبا برماکنه ایسه مشروعدر. دنیاده عمومی ومطلق حق یوقدر. قومه، زمانه، درجه مدنیته، موقع داخلی وخارجی یه نظراً مساوات ویاجود عدم مساوات مدنیه وسیاسیه فائده لی ویامضر اولایلیر.

أوت، زادگانک امتیازاتی فنا ایدی؛ وبوکا بر نتیجه ویرمه لیدی. لکن بو آدملری مالکانه لرنده هر درلوانیت شخصییه وحق تصرفدن محروم ایتمک،

اداره دولتدن طرد آیه مک ناهق ویولنز بر معاملہ ایدی . واقعا هیچ بر ایش کورمه یین زادگان مضر در . دها مستحق و محتاج کی مسهلرک ضررینه زادگان بوتون شرفلری ، ترقیلری ، معاشلری بلع ایدر . فقط شوراسنی ده اونو تماملیدر که عینی حقوق و وظائفه مکلف و مبجل فعال بر صنف زادگان مملکت ایچین بویوک بر نعمتدر . هله اونلر استعدادلریله متناسب مأموریتلرده قوللانیلیرسه دولت پک مستفید اولور . هم صنوف جمعیتدن برینی قانونله قالدیرمغه تشبث ایتمک عبله اشتغالدر؛ چونکه او بالفعل یکیدن تأسس ایدر . واضع قانون بوبابده ایکی مسلکدن برینی اختیار مجبوریتنده ایدی : زادگان یاخلدمات عمومیه دن بوس بوتون تبعید آیه مک و یا خود استخدام ایتمک . عیبا بویکی شقدن هانکی دها نافع ایدی ؟ . . ذیجیات هر جمعیتده بر طاقم طائلر واردر که ثروت و نفوذلری پک قدیمدر . وبوصف ۱۷۸۹ تاریخندن مقدم فرانسه ده اولدینی کبی مسدود اولسه بیله هر نصف عصر اورایه یکی عائله لر ادخال ایدر . مثلا قازاندقلری ثروت جسیمه وایفا آیه . دکبری خدمات عظیمه ایله سویه اجتماعیه نك اَل بلد مرآتنبه چقان پارلمنته لرلر ، اُتاندانلر ، بانکرلر کبی . اوروپاده رجال دولت اکثریا بونوع محیطاتده یتشمشدر . ملته قارشی آبی بر ناصح ، پولتیقه ایشلرنده ده مستقل وحائر صلاحیت اولقی چوق کره ثروته متوقفدر . فی الحقیقه ده انسان ثروتی سایه سنده کندیسنی احتیاجات ضروریه و اغواآت عادیه دن قورتاریر؛ مجانا خدمت ایده بیلیر : پاره یه اوقدر اهمیت ویرمز . مثلا مبعوثلق زنکین بر آدمک طرز جریان حیاتی دیکشدره رک مسلکنی ، استقبالی قیرماز . چونکه بر مهندس ، بر تاجر ، بر هکیم کبی ترقیسنی ، ایشنی ، مشتریسنی فدا ایتمک مجبو . ریتنده دکلدز . نفسنه هیچ بر ضرر ایرات ایتمکسزین ایسته دیکی آنده استغناسنی ویره بیلیر . قناعت وجدانیه سنی تعقیب ایدر ؛ مضر وولوله دار افکاره مقاومتله ملتک مداهنی اولمقدن زیاده مخلص بر خدمتکاری اولور . حال بوکه طبقات متوسطه و سفیلده ده باشلی محرک منفعت اولوب زادگانده

ایسه غروردر. انسانک حسیات عمیقہ سی میانندہ دوغرولق ووطنپرورلک
کچی خصائی تولید ایدن شیلردن بری ده الکزیاہہ غروردر. زیرا مغرور
بر آدم هر کسی کندینہ حرمت و رعایت ایتدیرمک احتیاجنی دہا شدتہ
حس ایدر. و بوکا مظهر اولق ایچین البتہ کسب استحقاق ایتمکہ چالیشہ.
جق در. بوسلسلہ محاکماتک اصابتی آکلامق ایچین انکلیر زادکانی ایلہ
آمریقا پولتیقہ جیلرینی مقایسہ ایلہمک کافیدر. بر آریستوقرات ایلہ بر
بورژووا عینی درجہ لیاقتدہ اولسہ لریلہ آریستوقرات مصالح عمومیه دولتی
رؤیتہ دہا زیاده اہلدر. چونکہ ادارہ دولت بر آدمک تبعکاه منزویسندہ
کتابلری قاریشیدیر ماسیلہ اوکرہ نیلمز. بر رجل دولت اولق ایچین دولتلری،
حکومتلری، فرق سیاسیه یی، ذیحیات انسان کومہ لرینی وطنندہ واجبی
مملکتلرنده تتبع ایتہ لیدر. و رجال سیاسیه ایلہ مناسبتدہ بولونہرق بوتون
تفاصيل و تقرعات امورہ کسب وقوف ایلہ لیدر. بوتون بر فرقه نک، بر
صنفک معلومات و نقاط نظرینی نفسندہ جمع ایدن بویوک آدملرلہ الفت
ایتمک پک زیاده فائدہ لیدر. بونوع آدملرلہ کوروشہ بیلیمک ایسہ براسمہ،
برعائلیہ، ثروتہ، تربیہ یتوققدر. هنوز یکریمی یاشندہ ایکن انسان
کندیسنہ قارشی بوتون سالونلری آچیلمش بولمالیدر. بوندن ماعدا اوچ،
درد لسان سویلیوب یازا بیلیمک، ممالک اجنبیہدہ اوزون مدت فائدہ لی
سیاحتلر ایتمک، و تربیہ سیاسیه نک اکالی ایچین برقاچ ولایتدہدہ مجاناً
و ملازمت صورتیلہ خدمت ایلمکدہ لازمدر. و ایشتہ بوصورتلہ بر تربیہ
آلان ذات علی العادہ بر آدم بیلہ اولسہ ینہ رأی و فکرندن استفادہ ایدیلیر.
ہلہ فطرہ یوکسک بردکایہ مالکسہ اوتوز یاشندن اول بردولت آدمی
اولایلیر. مثالیث، قانون، پیل کچی سفینہ دولتی تہلکلی قیالقلر آراسندن
کچیرن ماہر بر قلاغوز، یاخود کمی نی قورتاراجق تدبیری تام وقت وزمانندہ
اتخاذ ایلہ یں بویوک برقاچودان اولور. ایشتہ صنوف عالیہ نک یایاجنی خدمات.
قوشو ایچین مکمل آتار یتشدیرہ جک حاراً زادکانک محیطیدر. اوروپا

میدان مبارزه‌سنده بوتون رقبا سنه قارشى برنجى مكافآتى انجق بوصورتله
یتشمش آدملر قازانه بیلرلر .

برمملکتده ثروت ، صنف ، وقع و حیثیت نزد ملتده موجب نکبت
اسبادن ایسه ، اگر ملتک توجهنی قازانمق ایچین بیاغی شارلاتانلق ،
عادى خطابت، تکاپوی ذیلانه ایجاب ایدیورسه بوکون آمریقا حکومت
متحده‌سنده ووقیله آتنده اولدینی کی آرستوقراسی همان حیات خصوصیه
طالنه چکیلیر ودر حال بر حیات عطالته کیرر . زیرا یوزبیک فرانق ایرادلی
دوغمش بر آدم آوقات، حکیم، فابریقاتور اولمای ارزو ایتمز . ایشز لکدن
سیاحت ایدر؛ شاتوسنده مسامره‌لر، مر قصه‌لر ترتیب ایلر؛ کندیسنه مثلاً
برهوسکار صنعت ذوقی ویا جنتی ویرر . وایشته بوصورتله آکله‌نیر ویا
جاننی صیقار . ونتیجه‌ده دولتده مملکت ایچین آک بویوک قوتلردن
برنجی غائب‌ایتمش اولور . وبوصورتله ماضینک آک آئی واک واسع مکتسباتی ،
سرمایه مادیه ومعنویه‌نک آک بویوک جمععاتی غیر متمتع بر حالده قالیر .
برده موقراسیده اکثریا شجره جمعیتک یالکز اختیار بوکسک دالاری
دکل ، کنج‌لری‌ده عقیم قالیر . چونکه قوتلی کوچک بر دال همان
دیگرلرینی کچر و تاتپیه چیقارسه میوه ویره‌مز . جمعیتک قوای دائمه‌سندن
استفاده ایتمک ایسته‌ین قوانین اساسیه‌ده - مساوات مدنیه محافظه ایدملکله
برابر - ارثی بر مجلس اعیان اساسی قبول اولونور . ۱۷۸۹ فرانسه‌ده
طبقه بالا ایسه بویله بر وظیفه‌یی ایفا ایده‌بیله‌جک حالده ایدی . زادگان
ورهایین ایله بویوک بانکرلر آراسنده اون سکزنجی عصر فلسفه‌سی تعمیم
ایتمشدی . واوزمانده اولدینی کی هیچ بر وقت آرستوقراسی اودزجه
طرفدار حریت و اصلاحات اولماشدر . حتی چوغی کیویتینک بیچاغی
آلتنده بویله قالدیلر . هله صنف حکام اسرافاتک، اجراآت عرفیه‌نک
خضم بی آمانی ایدی . ایالت مجلسلرنده برچوق سنه‌لردنبری رهبان ،
زادگان ، صنف متوسط حسن نیتلرینی ، محبت وطنیه‌لرینی ، لیاقت

سیاسیه لارینی اثبات ایتشاردی . بناءً علیه حقوق مکلفینی ایالتده اولدینی قدر پارسدهده مدافعه ایده جککاری طبعی ایدی . حاصلی بر مجلس اعیان تشکیل ایده جک بوتون عناصر اصلیه موجوددی . اعضا لری طوبلامق کافیدی . فقط شورای امت ملتک فائده سنی دوشونمکدن زیاده انسانلرک حقوق خیالیه سنی نظر دفته آلهرق مثلاً دیورکه : « هرکس مساویدر ؛ بناءً علیه هرکسک حکومتده حصه سی مساوی بر درجهده اولمالی در . ور دولته صنوف مختلفه نك موجودیتی مساواتی مخلدر . بعدما علنی وکیزی امتیازات سیاسیه اصلاً اولیه جق در . زادکانه قوای عمومیه نك بر جزئی ویرمک ایچین هیچ بر قانون انتخاب یاپیه جق در . بالعکس آریستوقراسی دائماً تحت ظن وشبهده بولوندوروله جق در ... » ایشه بو نوع مطالعات اوزرینه شورای امت ایکنجی بر مجلس تکلیقاتی رد ایدیور . فکر مساوات اودرجه قوتلی که بر مجلس اعیان یایمق فکرنده بولونانلره قارشی مجلسده : « بو ، زادکانلق تخمینی او یاندرمق دیمکدر ؛ بز ایسه اونی کوکندن قوپارمقی ایستورز . » دییه مقابله ایدیلور . واقعا انکلترده بویه بر مجلس وارسهده اونلر بوبابده بر طاقم افکار باطله یه رعایت ایتک مجبوریتده قالمشلمش ! هم فرانسه شورای امتی اقوام سائرده دن درس آلمغه دکل اونلره درس ویرمکه مقتدرمش ! حاصلی بو آدملر رجال دولتک یتشدیکی فده لکی قوروتیورلر ...

خدمات عمومیه دن طرد ایدیلن زادکان آرتق حیات خصوصیه عالمه کیریورلر . واقعا باربار بر دولت ایچین مؤسس حقوق زعامیه بر دولت متمدنده بویوک برانکل در . اسکیدن حق تصرف وحق حاکمیت ممزوجدی . دیگر طرفدن اداره حکومت اساسی محلی وطرز جریان حیاتده جدالجو ایدی . شمدی ایسه حاکمیت و تصرف یکدیگرندن تفریق ایدلمش ، حکومت مرکزده طوبلامش ، حرب یرینه صلح ومسالت قائم اولمشدر . فقط بوکون مضراولان اسکی آریستوقراسی یه و قتیلهده بی فائده و غیر مشروعدی

دینه من. و بو آدم لک امتیازاتی بلا تضمینات محو آیه مک ده دوغرو اولاماز. دره بکلک اداره سنک جبر و شدتله باشلا یه رق سؤاستعمالات ایله نتیجه لیمسه باقاملی در. سکن یوز سنه دیری دولت مطلوبات زعامیه یی طایمقده دوام آیه مش و محکمه لری ده بونی تأیید و تصدیق ایتشلردر. بناء علیه فرانسه شورای امتی صاوا و حکومتک ۱۷۷۱ تاریخده انکلترونک ۱۸۴۵ ده و روسیه دولتک ده ۱۸۶۱ ده یاپدینی کی زنکینلری صوماقسزین فقرانک یوکنی تخفیف ایتیلیدی. حق تصرفه تجاوز ایتکسزین حریتی تأسیس، منافع متضاده و صنوف مختلفه یی تألیف حاصلی اختلاف اجتماعی یی محاربه ابله دکل صلح و مسالمتله حل آیه لیدی. حال بوکه مجلس بالعکس مقاوله معشریه نظریه سنه توفیقاً انسانک هر دوغدینی و بو حریتک ناقابل فراغ بولندینی اقومندن حرکت ایدیور: «اسارت زراعیه و سائر دن مستفید اولانلر بر مال مغصوبک متصرفلری حکمنده در؛ او نوع ماللری صاحب مشروعه و یرمک زمانی آرتق کلشدر. انسان و حریتی امتعه تجاریه دن دکلدر.

اختلالک ده ایلک کونلرندن اعتباراً کویلینک قولاغنه برچوق امرلر، نطقلر آراسنه ده یالکز برشی کیرمشدی: عفو عمومی. فی الحقیقه ده مطلوبات زعامیه آرتق تحصیل ایدیور. برچوق نواحی بلکه شیمیدین صوکره هیچ بر رسم و یرمیه جکارنی سویلیورلر. وقوه عمومی هیچ بر یرده زادگانک حق مشروعی محافظه ایتیمور. مباشرلر اوراقی تبلیغه، محکمه لر محاکمه یه جسارت ایده میورلر. کویلیر بکلک قورولرندن ایسته دکلری کی اشجار قطع، دکرمنی، فروخی ده ضبط ایدیورلر. برچوق ولایاتده زادگانک الدن هرشدی آلدیغندن ییه جک اکمک بولامیورلر. اساساً مجلس ملی دره بکلک دانی کسمک ایسته مشدی. لکن دولتک تکفل ایتدیکی تعهداتی بلا تضمینات فسخ ایده بیله جکی فکری میدان آنجه آخاجک کو توکنه یعنی حق تصرفه ده بالطه یی ایندیرمش اولدی. بالآخره

مجلس فرانسزلی - مخالف وعقل حکمت وحریت حقیقه یی جریحه دار
ایندیکی بهانه سیله - پرنس، دوق، قونت، مارکی، شووالیه... عنوانلری
طاشیمق حقندنده محروم ایدیور. خدمتکارلرینه رسمی البسه کیدیرمک،
أونده ویا عربیه سی اوزرنده آرماسی طاشیمقندنده ممنوع! آریستوقراسی
اویله زهرلی برنسات که دکل یالکز کوکلری کسيلمک، بلکه بوتون
تخملری ده ازلک ایسته نیور. عزت نفس جریحه لری، حرص جاه خوشنود -
سزقلری، غبطه حساری زادکانلغه قارشى افکار عمومیه یی حاضرلینی کبی
مساوات نظریه سی ده خصوصتک سرت وقورونوه سنی تدارک ایدیور. نظر
خقلده زادکان یاواش یاواش ظالم ودشمن عمومی اولویور. بو آدملرک
مشروطیته اطاعتلری ساخته، توکلری مرأیلك، حسن نیتلری ده خیانتدر.
زادکانه قارشى یاپیلان تعدیات قانونیه یی پیدرپی تعدیات غیر مشروعه تعقیب
ایدیور. جان ومال وعرض وناموسلری خلق طرفندن متحج وقلوبلر
طرفندن سوق واداره ایدیلن مأمورلرک آللری آراسنده قالیور! آریستو-
قراسی انتخاباتدن مطرود اولدینی کبی لیل ونهار اقامتگاهلری تحری ایدیلیور.
غزته لر هرکون علیه رنده اخباراتده بولنیور؛ شاتولری بی پروا یاقیلیور؛
وقائلر، قونداقچیلر آللری قان ایچنده چیققدقلری حالده حکومت تعقیب
ایتموردی. حاصلی مجلس ملی وقتیله اون دردنجی لویینک پروتستانلر
یاپدینی اعتسافات وتعدیاتی شیمدی زادکانه تطبیق ایلوردی. وزادکانک
چوغی ده بونک اوزرینه قبولنجده پرنسلرله برلشهرک فرانسه یه قارشى
محاربه یه اشتراك ایدیورلر! کرک پروتستانلر وکرک زادکان فرانسه نك اُک
کزیده برضنی ایدی. وقتیله پروتستانلر یاپیلدینی کبی اثنای اختلالده ده
آریستوقراسی یه فرانسه اقامت ایدیلهمیه جک برحاله کتیرلمشدی. وبوندن
دولایى درکه هریکسی ده وطنلرینی ترك ایتکه مجبور اولمشلردی.
وتعدیاتک شدتی نتیجه ده بو آدملری عصیانہ سوق آیه مشدی.
اسکیدن ملتجیلرک یاپدینی کبی شیمدی ده زادکان فرانسه یه قارشى حرکت

ایدن پروسیا وانکلتره اردولرینه کیرمشلردی . اون یدنجی عصرک نهایتده یوز بیک فرانسز وطنلرندن سورولمشدی ؛ اون سکزنجی عصرک صوکنده ایسه یوز یکرمی بیک قرانسز تبعید ایدیلهرک متعصب ده موقراسی متعصب مونارشینک اثرخی اکمال ایتیش اولویوردی . اصالت اخلاقیه یکنسقی نامنه قالدیرلش ، اصالت اجتماعیه ده مساوات نامنه فسح ایدلشدی . ممالک اجنبیه مهاجرتک کیتدکجه تزايدینی اوکره ن بر مبعوت مجلس ملیده علناً وکال مسرتله : « چوق آئی ! فرانسه تمیزله نیور . دییه یاغیرمشدی . فی الحقیقه فرانسه اُک اصیل قاننک نصفی یوق یره آقیدیوردی !

رهایینه کلنجه بوصفده سؤ استعمالات آریستوقراسیدن دها زیاده ایدی . چونکه احتیاجات قدیمه اوزرینه بنا ایدیلن مؤسسۀ رهبانیه احتیاجات جدیدیه کوره هیچ تبدیل ایدله مشدی . دوائر رهبانیه نك یقسیائی ووارداتک صورت توزیئی پک فنا ایدی . فقط محتاج اصلاح برحاله بولونان هیأت رهبانیه نك بوس بوتون ازاله وجودینه چالیشمده دوغرو بر حرکت دکلدی ، جسم دولته رهبان قیمتدار عضولردن ایدی . تحریات علمیه ، تدریسات عالیه وابستائی ، فقرايه معاونت ، خسته لره باقی کچی خدمات دولتک بودجه سنه بار اولقسزین پاپاسلر طرفندن مجاناً یاییلوردی . بوکون اوقسفوردده ، غوتینگده ، هارواردده بر معلمک حائز اولدینی نفوذ واستقلال مثالو اوزمانده بر آدمده مانوغ ویا مدامن اولق مجبوریتنه قاتلانماق سزین ثروت ، نفوذ ، اهمیت قازانه بیلوردی . اساساً بوتون بو مملکتی بر اورمچک آغی کچی اورتن بر حکومت قرطاسیه دن فنا شی اولاماز . چونکه بو طرز اداره بر یکنسقی ایله میخانیک بر حادیلک تولید ایدر . ملته خدمت ایدنلرک هپسی حکومت مأمورلرندن مرکب اولمالیدر . زادکانلی قالدیران بردولته ایسه صوک ملجأ برطاقم هیأت مختلفه در . بونوع مؤسسات ، احتیاجات عمیقۀ وجدانیه ، تحلیلاته ،

فعالیت و سلسلهٔ مراتب اصوله برخرج اولور و یالکز بوسایه ده بیکرله ذکور وانات اڤ آزجابه دار اولان احتیاجات اجتماعی بی مجاناً ایضا ایدرلر .

مؤسسهٔ رهبانیه وضع اصلینی اعتباریه فرانسه نڤ اوزمانکی حائنه کوره پڤ آئی ایدی . یالکز زنده قسمنی محافظه ایده رک . قسم معلولی تدوی ایچین قیزمش بردمیرله یاقق لازمدی . چونکه مکتبلر ، خسته خایرلر ، خسته باقیجیلری هپ پاپاسلرک آئنده ایدی .

اون درت عصر دنبری طویلانان خزینهٔ رهبانیه ایسه بر مقصد اوغورنده تشکل و تزیاید ایتمشدی . عالیجناب و دیندار میلیونرله آدملر مثلاً بر مؤسسهٔ خیریه ، علمیه و دینیه ایچین برچوق پاره لر ویرمشلردی . شیمدی او آدملرک ارزولرینه مخالف حرکتده بولونمق البته محق بر معامله دگلدی . چونکه بر جمعیتده اولورلرده دیریلر کی حقوقه مالکدر . زیرا ذیحیاتلرک استفاده ایتدکلری جمعیتی اولورلر وجود کتیرمشد . بز اولنرک میراثی وصیتلری اجرا ایتک شرطیه آلدق . اوت بو وصیتا کر پڤ قدیم ایسه اونو توسیعاً تفسیر ایتک ، ناقص استدلالاتی اڤال آیهلرک ، احوال و ایجابات جدیدیه نظر دقته آلمق لازمدر . اولایلیرکه اولجه موجود احتیاجات زائل اولمشدر . مثلاً قورصانلڤک انقاسندن صوکره آرتق صاتون آله جق خرستیان قللادیکی کی . و بر مؤسسه تبدل ایده رک پایدار اولور . یالکز موصلنک بر نیتی ، اداره سی واردرکه بو ابدیدر ، لایتغیردر . اوده دینه ، تربیه یه ، انسانلره خدمت آیهلرک آرزوسی . اکر لازمه اموال موقوفه نڤ صورت توزیعی طرز اداره سنی دکیشدیرمه لیدر ؛ لکن او اموالی ماوضع اهنک غیری یه صرف ایتمه ملیدر . حکومت مستبده بیلر مصادره نڤ برسرقت اولدیقی آڤلامشدی . انسان ته درجه صاحب نفوذ و اقتدار ایسه اونستبدده حق شناس اولمالی ؛ و ناموسکارلق نتیجه ده اڤ آئی بر پولتیقه در . انکلتره ، آلمانیا و آمریقا ده جاری

اولدینی وجه ایله تدریسات عالیہ وابتدائیہ ایله مؤسسات خیریهی، کلیسایک اداره ایتمهسی اووقت مشروع وفائده لیدی . وبردولت آچغنی قیامق ایچین کلیسایک اموالی ضبط ایدرسه وکالتی پک فنا بر سؤ استعمال ایتمش اولور . فقط شورای ملت بو طرز اعتراضات و مطالعاته قارشی لاقید وصاغر قالیوردی . هم بو مصادره یی بودجه آچغنی قیامق ایچین ده یاپماوردی . مقصد مقاوله معشریه نظریهسی موجبجه بردولت داخلنده کی هیأت مختلفه یی فسخ ایتمکدی . آرتق فرانسه ده هیچ رجحیت مخصوصه بولونمیه جقدی . انسان بر اصناف هیأتنه بیله داخل اولسه اونو یاواش یاواش عاقلهسی کبی سومکه باشلار . حال بوکه روصو وتلیدلرینک فکرنبجه بوتون بو محبتلر ، اطاعتلر انحصارینه انحق دولت مالک اولمالیدی دیگر طرفدن برطریقه ، برمسلیکه انتساب ایله مک نتیجه ده بر فرق اجتماعی وجوده کتیرمکدر . هر درلو فرق ایسه مساوات مدنییه مخالفدر . بناءً علیه انسانلرک مساوی قالمالری ایسته نیورسه دولته قارشی رقابت ایده بیله جک هر درلو مراکز اجتماعی داغما لیدر . ایسته بویولده محاکمات ایله جغرافیا ، اقلیم ، تاریخ ، مسلك و صنعت کبی بوتون روابط طبعیه و مکسوبه یی قالدیردیلر . تبشعات ملییه مستند اولان ولایت تقسیماتی ده دکیشدیروب اختلاف عادات وامزجه یی اصلا نظر دقته آلماقسزین ممالکی بردامه طاشی کبی عینی جسامتده ولایتلره تقسیم ایتدیلر . اشخاص مختلفه غیر طبعی چرچیولر ایچنه کیفی بر صورتده دیزلیدی . بردولتده هیأت معظمه نك تهلکه کی اولدینی بهانه سیله قونفره طاسیونلرده لغو ایدلیدی . بالاآخره قونوانسیون بوتون جمعیات علمیه وادبییه یی ، آقاده میلری فسخ ایتدیکی کبی نواحتینک ، مؤسسات خیریه نك ده اموالی مصادره ایده دی وبوسایه ده فرانسه ده آرتق حاکم مطلق کسین بردولتک مواجه ه سنده اقتدارسز ، رابطه سز اشخاص منفرد قالیوردی .

لکن تنظیمات تدریجی یا پلادیغندن بر چوق مصادراته و بر چوق تنقیحاته
 رغماً بر سنه صوکر ا دولت میدان تداوله اخراج ایتدیکی قائمه سایه سنده
 یاشایه بیلیمک فلا کتته اوغرادى . چونکه مصارفات ترايد، واردات ايسه
 تناقص ایتشدی . فرانسه افلاسه دوغرو یورو یوردی . هیچ بر سفینه
 فرانسه نك آله کچیردیکی اوبویوک میراثی بوقدر آز بر زمان ایچنده محو
 ایتمه مشدر . مؤسسات خیریه پیدرپی ضائب اولدینی کبی راهبه لرده آچلقدن
 اولویورلر . کندیلرینی اعاشه یی تعهد ایدن قوای جدیدده ییچاره لر عدم
 اقتدار ، لاقیدی و سؤ نیت ائارندن باشقه برشی کوره میورلر . ونهایت
 رهبانك «قونستیتوسیون سیویلی» مسأله مهمه سی حکومتله قناعت دینه یی
 بوس بوتون بر حال اختلافه صوقیور . قونغره ضاسیونلرک فسخی ومالترینک
 مصادره سنه رغماً یاشلی هیأت رهبانیه هنوز دوریوردی . باش قوماندانلری
 اولان پاپانك تحت امرنده یتیمش بیک پاپس پسقوسلرینک اطرافنده بر
 اردو کیدی . بو ، حقنده اذ زیاده بر حس نفرت بسله نن واک زیاده هدف
 تعرض اولان بر هیأتدی . چونکه سن لوئی دن اعتباراً ضالیقانیزم پاپاسلرک
 تفوذ واقتدارینک مدھش بر خصمی ایدی . ژانسه نیستلرک نظریه سی ايسه
 اون اوچنجی لویی نك زمان سلطنتدن بری کلیسایي شکل ابتدائیسنه ارجاع
 ایتمکدی . اون سکزنجی عصر فلسفه سی ايسه خریستیانیتی بر خطا ،
 قاتولیکلیکی ده بر بلا کی تلقی ایدیوردی . بالخاصه قاتولیک مذهبنده کی
 مؤسسۀ رهبانیه اولمکه محکومدی .

شورای امتک تشکیلات رهبانیه یه مداخله یه قیامی ده دوغرو بر
 حرکت دکلدی . زیرا جمعیت ملکیه کبی جمعیت رهبانیه ده شکنی ، سلسله
 مراتبی ، طرز اداره سنی بالذات انتخاب ایتمک حقنه مالکدر . هرایکی
 جمعیتک ده موجودیتی ضروری ومشروع یاپان اونلرک انسانلره عصر لر دن بری
 ایتدیکی سلسله خدماتدر . جمعیت سیاسیه نك فائده سی جان ومالک تأمینیدر .
 جمعیت دینه نك نعمتی ده روحک سلامت ابدیه سیدر . بناءً علیه کرک

دولت و کرک کلیسانک حدود صلاحیتلری داخلنده مستقل و حاکم قالمالری مشروعدر . کلیسا دولتک ایشلرینه مداخله ایدرسه صلاحیتی تجاوز ایتمش اولور : نته کیم دولتده کلیسانک تشکیلات اساسیه سنی تنظیمه قیام ایدرسه وظیفه سی خارجنده برشی پامش اولور . حاصلی هراییکی قوت کنندی مالکانه لری اوزرنده عینی اثر حرمت و رعایت مظهر اولمالیدر . واقعا بو ایکی مختلف زمین اوزرنده تحدید حدود مکملأ پاپا لاماشدر . متصرفلری آراسنده اختلاف و نزاع اکیسک دکدر . بوکا مانع اولق ایچین یا آمریکا حکومت متحده سی کبی کلیسا ایله دولتک افتراقی اساسی قبول ایدره رک مهما امکن یکدیگری بیلمه مکچاشمالی ، و یا خود فرانسه نک و قتیله یاپدینی کی طرفین بالندا کره بر مقاوله تنظیم ایدره رک بونده دائره صلاحیتلری تحدید ایتمه لیدر . لکن هراییکی شکلده ده بو ایکی قوت ایکی مختلف جمعیت کبی یکدیگرندن آیری قاله رق بری دیگرینه تابع اولمالیدر . بر شکل حکومتی کلیسا تصویب و یا قییح ایدرسه اعتباری سؤ استعمال ایدر ؛ کذلک بر اداره رهبانیه نک شکلی ، دولت اصدقاسنک موافقتی استحصال ایتمکسزین فسحه تشبث ایدر و یا باشقه بر شکلی قبول ایتدیرمک ایچین تضییقاتده بولونورسه قوتی سوء استعمال آیلدش اولور . هم دولتک بو باده کی شدتی اکثریای فائده در . اورمقله بر شی چیقماز . آخاجک کوکی او قدر درینارده درکه صارصیلاماز . و دولت ایله کلیسا آراسنده آچیلان بو حقسز محاربه نک نتیجه سنده چوق کره دولت مغلوب اولور . لکن شورای امت بونقطه ده ده اعتقادات و مذاهبات سربستیسنی اعلان ایله برابر کلیسالری دولتک تحت تابعیتنه وضع ایدیور . پاپاسلری مأمورین سائر دن تقریق ایتيور . دوائر رهبانیه نک ترتینه ، پاپاسلرک صورت انتخابنه متعلق ایشلری حکومتک حقوق و صلاحیتی جمله سندن عدایده رک پاپاقله مذاکره دن امتناع ایدیور ؛ و بوضورتله کلیساده بعدما اداره عمومیه دولتک بر شعبه سی اولویور .